

Przygotowania do zamachu na szkołę w Rosji

Krzysztof Danielewicz

Security
in practice

Przygotowania do zamachu na szkołę w Rosji

Opracował: dr Krzysztof Danielewicz

14 czerwca w rosyjskim mieście Wołgograd zatrzymano podejrzanego o przygotowywanie ataku na szkołę czternastolatka. Policjanci znaleźli przygotowaną gotową bombę, 18 koktajli Mołotowa, elementy odłamkowe, broń białą oraz wiele innych elementów urządzeń wybuchowych, mogących służyć do ataku na szkołę. Znalaziono także środki łączności, odręczne notatki zawierające wskazówki, jak wykonać bombę domowej roboty oraz notatki z informacjami na temat organizacji ataków zbrojnych na placówki edukacyjne. Według nastolatka wszystkie materiały miały zostać wykorzystane tylko w celach rozrywkowych, a nie do ataku na szkołę. Przedstawiciele rosyjskiego komitetu śledczego mają jednak podstawy, aby sądzić, że materiały miały być wykorzystane w trakcie aktu zemsty na nauczycielu i jednym z rówieśników, z którymi nastolatek pozostawał w konflikcie.

Nastolatek od połowy 2019 r. był objęty indywidualnym tokiem nauczania i zajęcia odbywały się u niego w domu. Wychowywał się bez ojca, z którym miał jedynie okazyjne kontakty. Został zatrzymany 11 sierpnia pod zarzutem nielegalnego przygotowywania materiałów wybuchowych oraz przygotowania do zabójstwa dwóch lub więcej osób. Nie jest wykluczone, że działał w porozumieniu z innymi osobami. Jednym z elementów sugerujących, że mógł przygotowywać atak na szkołę, było znajdujące się na pulpicie jego komputera zdjęcie Władysława Rosliakowa, który w październiku 2018 r. dokonał zamachu na szkołę w Kierczu[1].

Warto w tym miejscu przybliżyć tamto wydarzenie. 17 października 2018 r. Rosliakow wszedł do swojej szkoły – technikum w Kerczuna Krymie – i zastrzelił z zimną krwią 21 uczniów i nauczycieli, a ponad 40 osób ranił. W trakcie zdarzenia chodził po szkole i z całkowitym spokojem strzelał do spanikowanych uczniów i nauczycieli ze strzelby typu shotgun. Miał także doprowadzić do eksplozji kilku ładunków wybuchowych, pozostałe zostały rozbrojone przez rosyjskich saperów. Po przyjeździe policji popełnił samobójstwo.

Z analizy ran osób poszkodowanych wynikało, że większość z nich ucierpiała w wyniku raz postrzałowych, a nie odłamków umieszczonych w ładunku wybuchowym. Na materiałach wideo można zobaczyć, że napastnik ubrany jest na wzór jednego z zamachowców z Columbine High School z 1999 r., Erica Harrisa, który ze swoim kolegą dokonał zamachu na

szkołę w 1999 r. Atak z Columbine High School miał zresztą w kolejnych latach kilku naśladowców w USA i innych krajach^[2], w tym w Polsce – w szkole średniej w Warszawie w 2020 r., na szczęście przerwany na etapie przygotowań.

Władisław Rosliakow miał 18 lat i uczył się w czwartej klasie. Naukę rozpoczął w 2015 r. Analizując media społecznościowe, z których korzystał, wynika, że lubił muzykę rockową, gry wideo, popierał też aneksję Krymu przez Rosję, idee Novorosiji i Putina. Przed zamachem usunął swoje profile z tych stron. Zdaniem świadków był zamknięty w sobie, reprezentował też typ maniaka. Główny motyw zamachu stanowiła chęć zemsty na nauczycielach, których nienawidził. Jego rodzice byli po rozwodzie, ale chłopak rzadko odwiedzał ojca. Matka pracowała jako pielęgniarka na oddziale onkologii w szpitalu, do którego trafili po zamachu ranni uczniowie – tego dnia była tam w pracy^[3].

Rosliakow do ataku wykorzystał strzelbę, na którą uzyskał legalne pozwolenie pomimo restrykcyjnych przepisów dotyczących wydawania pozwoleń na broń, oraz 150 sztuk amunicji. Po ataku pojawiły się wątpliwości na temat zabezpieczeń w rosyjskich szkołach. W tym budynku była tylko portiernia, bez ochrony^[4]. Padały też pytania, dlaczego pogotowie

dojechało dopiero po 40 minutach, dlatego nie reagowała ochrona z zakładu, który znajdował się po przeciwnej stronie ulicy Voikova, dlatego nikt nie chronił szkoły przed zamachem osoby niebezpiecznej, dlatego w mieście są tylko 2-3 karetki pogotowia, i w końcu – dlatego w szkole nie było żadnych procedur bezpieczeństwa na wypadek tego typu sytuacji^[5].

Był to najgorszy zamach tego typu w Rosji. W 2017 r. w rosyjskich szkołach doszło do 12 ataków^[6], natomiast 2018 r. było ich 5. 10 maja 2018 r. siedemnastoletni uczeń z technikum w Lunina wszedł do szkoły z bronią i zastrzelił kolegę, a następnie popełnił samobójstwo. Ostatnie ataki spowodowały tworzenie w Rosji systemów ochrony wzorowanych na tych z USA, tj. używanie wykrywaczy metali, kamer czy wynajmowanie ochrony^[7].

Pomimo zewnętrznych zabezpieczeń fizycznych na przykładzie szkoły w Kierczu jasno widać, że uczniowie nie szkolą się z procedur postępowania w takich sytuacjach. Rosliakow bez problemu wchodził do każdej sali lekcyjnej i strzelał do uczniów i nauczycieli. W żadnej z sal lekcyjnych drzwi nie były zabarykadowane, co z całą pewnością znacznie zmniejszyłoby liczbę ofiar. Zamach w Kierczu nie był też specjalnie omawiany w mediach rosyjskich, co wynikało z kampanii medialnej w rosyjskich mediach, które obwiniały za podobne zamachy w amerykańskich szkołach, liberalne podejście do dostępu do broni. Po sytuacji w Kierczu widać, że takie sytuacje mogą się wydarzyć w każdej szkole na całym świecie, a narzędziem zbrodni nie musi być broń palna, o czym świadczy choćby ostatni przypadek ze Słowacji.

[1] Na podstawie: *У волгоградского подростка, планировавшего напасть на школу, могут быть сообщники*, „Vesti.ru”, 15.06.2020, <https://www.vesti.ru/doc.html?id=3273611>, 15.06.2020; *Подросток, готовивший нападение на школу в Волгограде, учился дома с 2019 года*, „Interfax.ru”, 15.06.2020, <https://www.interfax.ru/russia/713190>, 15.06.2020; *Волгоградский подросток планировал взорвать однокашника и работника школы*, „Vesti.ru”, 15.06.2020, <https://www.vesti.ru/doc.html?id=3273556>, 15.06.2020; *В Волгоградie задержано подросток, который планировал атак на школу*, „Sputniknews.com”, 15.06.2020, <https://pl.sputniknews.com/swiat/2020061512585587-w-wolgogradzie-zatrzymano-nastolatka-ktory-planowal-atak-na-szkole-sputnik/>, 15.06.2020.

[2] A. Roth, *Crimea college attack: student carries out mass shooting in Kerch*, „The Guardian”, 17.10.2018, <https://www.theguardian.com/world/2018/oct/17/crimea-college-rocked-by-deadly-bomb-blast-kerch>, 10.02.2020.

[3] *What we know and don't know about the Kerch college shooting*, 20.10.2018, <http://uacrisis.org/69183-college-shooting>, 10.02.2020.

[4] *Police: Student gunman kills 19 at school in Crimea*, „Mercury News”, 17.10.2018, <https://www.mercurynews.com/2018/10/17/police-student-gunman-kills-19-at-school-in-crimea/>, 10.02.2020.

[5] A. Nemtsova, *The Crimea School Massacre Reminds Russians How Much Their Government Has Lied to Them*, „The Daily Beast”, 22.10.2018, <https://www.thedailybeast.com/the-crimea-school-massacre-reminds-russians-how-much-their-government-has-lied-to-them>, 10.02.2020.

[6] *What we know and don't know about the Kerch college shooting*, 20.10.2018, <http://uacrisis.org/69183-college-shooting>, 10.02.2020.

[7] R. Arnold, *The 'Russian Columbine' Shooting in Crimea Highlights Youth Radicalization, Proliferation of Firearms*, “Jamestown”, Eurasia Daily Monitor Volume: 15 Issue: 149, <https://jamestown.org/program/the-russian-columbine-shooting-in-crimea-highlights-youth-radicalization-proliferation-of-firearms/>, 10.02.2020.